

TUONELA JA TAIVAS

Pekka Ervastin esitelmä 22.12.1929
(Pikakirjoittanut A.H.)

Kun muutamana vuonna, ennen maailman sotaa, jättiläishöyrylaiva Titanik läheni Amerikan rantaa, johon sen oli määrä tulla, törmäsi se yhteen jäävuoren kanssa ja alkoi upota. Kaikki ne tuhannet ihmiset, jotka laivassa matkustivat, tiesivät, että pelastusmahdollisuudet olivat sangen vähäiset ja että kuolema heitä useimpia lähestyisi. Meillä on nyt muisto siitä sankarillisesta teosta, jonka laivan soittokunta suoritti, kun se suuressa hädässä alkoi soittaa tuota Titanik-hymniä: lähemmä Sua Jumala j.n.e. Kaikki matkustajat saivat koota tunteensa ja valmistua siihen, että oli lähdettävä rajan yli, ja ainoana lohdutuksena on se, että jos he tällä astumisellaan pääsisivät lähemmäksi Jumalaa.

Tämä käsitys, että ihminen kuolemassa lähestyy Jumalaa, ei ole tuulesta temmattua. Se on oikea käsitys, joskin tiedämme, että kuoleman jälkeen voi olla paljon kärsimystä, ja joskin silloin ajatteleme, että kuinka me, joutuessamme helvettiin, tulemme lähemmäksi Jumalaa; asia on sittenkin niin, että koko kuolemanjälkeinen elämä on astumista lähemmäksi Jumalaa ja elämän suurta totuutta. Niihin viime sunnuntaisiin huomioihin, joita olin tilaisuudessa esittämään kuolemanjälkeisen elämän suhteen, tahdon lisätä tämän havainnon, että kuolema, niinkuin sitä on sanottukin tämän näkyväisen elämän kaikista korkeimmaksi ja juhlallisimmaksi tapahtumaksi, on sentähden niin juhlallinen ja korkea, niin ihana ja onnellinen, että se vie meidät lähemmäksi totuutta, lähemmäksi elämän elävää totuutta eli Jumalaa.

Tahtoisin parilla sanalla kuvata tätä kuolemanjälkeistä elämää vainajain kannalta. Sitä olemme tehneet monta kertaa ennenkin, enkä minä tahtois väärittää, että siitä mitään erikoisemmin uutta nytkään toisin esille; ehkä on muutamia

näkökohtia, joita ei ole niin paljon painostettu, mutta mielestäni on tämä kuvaus kuolemanjälkeisestä elämästä on vainajain kannalta senkin takia tärkeä, kun nyt olemme puhuneet tästä aiheesta yleensä, että se yleensä vahvistaisi sitä kuvausta, mikä on siitä annettu teosoofisissa ja voimme sanoa, antroposofisissa kirjoissa.

Kuten muistamme, niin Mad. Blavatsky ja Mestarit eivät ensiaikoina paljonkaan puhuneet tästä kuolemanjälkeisestä elämästä, ei ainakaan tuonelaelämän astraalipuolesta; he tahtoivat painostaa, että kuolemanjälkeisen elämän varsinainen paikka on taivas, ja sen tärkein puoli taivaselämä; he tahtoivat viitata siihen, että kun me ihmiset opetuslapsina tahdomme seurata Mestarin jälkiä ja pääsemme omakohtaiseen tietoon näistä asioista, niin meille selviää juuri nuo tuonelan asiat ja välitilassa tapahtuvat ihmissielun kokemukset; ne selvenevät niin räikeässä ja selvässä valossa. Ja taivaselämä taas suuren kirkkautensa vuoksi on vaikeammin tutkittavissa, jotavastoin opetuslapsen astuttua kuolemanjälkeiseen elämään ja saatuaan tutustua sen ilmiöihin, hänen on helppo ymmärtää astraalimaailman ilmiöitä tuonelassa; siis niitä ilmiöitä, jotka seuraavat tätä (nykyistä) fyysillistä, ruumiillista elämää, ennenkun ihmissielu saapuu taivaaseen. Ehkä tahtoivat sekä Mad. Blavatsky että Mestarit tätä seikkaa jonkunverran painostaa, että ne ovat asioita, joista kyllä voitte itse ottaa selvän; me tahdomme painostaa vain sitä seikkaa, ettei pidä ottaa niisanotuita spiritistisiä ilmoituksia aivan sanallisesti. Spiritistisissä istunnoissa tulee ilmi paljon kuolemanjälkeisestä elämästä, sillä vainajat kertovat siitä, mutta jos otamme nämä asiat sanallisesti, niinkuin ne tulevat meediumin kautta, ja katselemme niitä korkeampina ilmiöinä kuin mitä tämä fyysillinen elämä on, silloin emme saa oikeata suhdetta, näkökulmaa, sillä niitä ei ole tutkittava alhaalta, vaan ylhäältä päin. Niin teroitti Mad. Blavatsky kirjoituksissaan esoteristeille, että niitä on tutkittava niin, että ihminen taivasmaailmasta käsin

astuu tuonelaan. Silloin kuolemanjälkeiset kohtalot asettuvat oikeaan perspektiiviin. Tämä on erikoisen tärkeää, sillä muuten voimme, kun enemmän lähestymme kuuta, ihastua tuonelan ilmiöihin, varsinkin niiden korkeammassa muodossa, että ne näyttäytyisivät meille niin ihanassa valossa, että me emme oikein ymmärrä, mitä varten pitää olla täällä fyysillisessä maailmassa. Siellähän on paljon ihanampi elää. Semmoinen ajatus on hänestä niin luonnollinen, että tahtois jättää fyysillisen elämän. Tämä on luonnollisesti väärä kanta, sillä silloinhan jokainen tahtois lopettaa itsensä. Sentähden on tärkeää, että kuolemanjälkeisiä ilmiöitä tuonelassa tutkitaan ylhäältä, taivaasta käsin, jolloin saamme niihin oikean valaistuksen. Kuitenkin kun asetumme vainajain kannalle, niinkuin nyt tahdomme asettua, niin silloin meidän välttämättä täytyy käyttää kieltä, joka on meille tuttua tästä jokapäiväisestä elämästä ja meidän täytyy kuvata näitä ilmiöitä niin että ymmärrämme niitä tämän elämän kannalta, ja silloin ne saavat vähän materialistisen muodon. Mutta jos muistamme, että meidän puheemme tässä maailmassa on vaillinaista, ettei osaa kuvata kuin yksipuolisesti näkymättömän maailman ilmiöitä, niin me emme lankea siihen erehdykseen, että se kuvaisi koko totuutta.

Viime kerralla koetin teorettis-objektiiviselta kannalta kuvata koko sitä maailmaa ja osoittaa niitä suurelta synteettiseltä kannalta ja niiden suhdetta tähän jokapäiväiseen elämään, mutta nyt tahdon kuitenkin, ettei se jäisi konttuurimaiseksi, jossa ei olisi mitään persoonallisesti sykkivää elämää ja siksi tahtoisin kuvata sitä vainajain kannalta, ja lähettää sen ajatuksen, että muistatte kaikki edellä mainitut seikat.

Kuolemanjälkeisestä elämästä on sanottu, että se on tämän maallisen elämän uudelleen muistamista ja läpikulkemista takaisin päin. Se lähtee syntymästä ja riittää kuolemanjälkeisiin asioihin. Tämä käy suurin piirtein, mutta todellisuudessa se ei ole niin yksioikoinen asia, vaan elävää kokemusta, joista tehdään kuin yhteenvedo, sillä tuonelassa on eri luokkia ja me siirrymme

luokalta luokalle, alemmalta ylemmälle riippuen siitä, mikä on meidän sielussamme. Mikä on eläintä meidän sielussamme, se tulee siellä esille. Kaikki ihmiset eivät tule jokaiselle luokalle; se riippuu heidän omasta kehityksestään. Saattaa olla ihmisiä, jotka ovat ensin hyvin alhaisella luokalla ja sitten hyvin pian korkealla luokalla; heidän elämä on ollut sellaista, on taas ihmisiä, jotka viettävät pitkä ajat alemmalla luokalla ja hyvin vähässä ajassa ovat ylemmällä. Teosofisessa kirjallisuudessa nimitetään niitä seitsemäksi alatasoksi.

Jokaisen ihmisen on käytävä läpi kuolemanjälkeinen elämä, mutta kuta vähemmän itsekkyyttä ja personallisuutta on hänen elämässään ollut, niin sitä nopeammin hän kulkee läpi tämän lähinnä kuuta olevan tason ja siirtyä aurinkoon.

Kun heitämme silmäyksen tuonelan eri alatasoihin ja lähdemme tuonelan alimmasta luokasta, niin huomaamme, että niinkuin teosofisissa kirjoissa kerrotaan, että siinä ovat ne ihmiset, joilla on vaikeita aistillisia himoja; ne ihmiset, jotka ovat asettaneet syömisen ja juopottelun jumalakseen tai sukupuolielämän korkeimmaksi palvottavakseen samoin kuin kaikki eläimelliset himot, mitä voi luetella; ja kaikki väkivallantekijät ja murhaajat joutuvat tässä kuolemanjälkeisessä elämässä kaikista alimmalle luokalle. Erikoisen vaikeaa ihmiselle, joka lähtee näitä asioita tutkia, on se, että hän ei joudu tekemisiin ihmisten kanssa, hän ei näe oikeita ihmisiä tässä alemmassa maailmassa, joka on melkein hämärä ja merkillisen liejuinen ja paksuilmainen; täällä joutuu tekemisiin jonkunlaisten eläinten kanssa, jotka eivät ole suorastaan eläimiä, vaan jonkunlaisia monstrumeja, joilla on muodottomat, inhoittavat kasvot, mutta muuten muistuttavat ihmistä. On vaikea nähdä näiden sanomattomia kärsimyksiä; heidän omassa sisässään asuu raateleva tuli, sillä kaikki ne himot, jotka heissä oli elämänsä aikana, on nyt heissä heidän karkeimpana ruumiinansa. Toisin sanoen: heillä ei ole tätä fyysillistä ruumista, jonka avulla voisi peittää näitä himoja niinkuin fyysillisen

elämän aikana. Ihmiset luulevat, että himot asuvat fyysisissä ruumiissa ja voivat vaikka kiduttaa sitä, kun rupeavat kasvattamaan itseänsä, unohtaen, että ruumis on pyhän hengen tempeli, se on pyhä, mutta ihmisessä on sellainen eläin, joka on jäänyt eläimelliseltä aikakaudelta ja jota hän on kasvattanut. Se on meissä ja tämä on himoja täynnä, ei ruumis. Ruumiin avulla me vain hetkeksi tyydytämme himoa. Jokainen tietää, että himoa ei voi tyydyttää hetkeksi vain; jano ja nälkä tulevat uudelleen. Ei mikään tule tyydytetyksi ruumiin avulla, vaan himo kasvaa yhä. Tässä näkyväisessä maailmassa on ihmisen lohdutuksena vain se, että voi hetkeksi tyydyttää ja hetkeksi päästä rauhaan. Mutta kuolemassa hän joutuu suuren todellisuuden eteen; hänellä on himoja, mutta ei voi niitä tyydyttää. Täällä hänen ei tarvitse panna fyysisistä organismeja väreilyyn, niin että hänen tajunnassaan ovat himot nyt aivan petomaisen raakoja ja hypnotisoivia. Hänellä ei ole mitään muuta ajatusta, kuin himojen tyydytys. Kun katselemme näitä olentoja astraalimaailmassa, niin ymmärrämme, että on luonnollista, että nuo kurjat sielut vaistomaisesti vetäytyvät ihmisten luo semmoisiin paikkoihin, täällä maanpäällä, missä vastaavia himoja tyydytetään. Jos ihminen lähtee juopottelemaan, niin hän ei ole yksin, vaan hänen kimppuunsa hyökkää paljon villejä olentoja, jotka huutavat hänen sisässään; oi, tyydytä meitä. Hän ei ole ainoastaan oman himonsa vallassa, vaan kuolemanjälkeisten sielujen, vainajain käsissä. He kaikki pyytävät tyydytystä hänen kauttaan. Tietysti heidän tyydytyksensä on minimaalinen, kun se tulee toisen kautta, niin että he elävät vaan yhtämittäisessä tuskassa. Riippuu siitä, kuinka voimakas tämä tuska on, kuinka kauvan se kestää, ennenkun huomaa, että on mahdoton sitä tyydyttää. Heistä tuntuu, että kaikki ne elimet, joiden kautta heidän pitäisi tyydyttää itseään, himojaan, heidän suunsa, joka on kuin sijan suu, se tulee sairaaksi ja voi pudota palasina pois ja hän tulee aivan onnettomaksi, samalla sanovat itselleen: tämä on hirveätä, olen helvetissä, ei auta mikään muu, kuin päästä näistä

haluista ja himoista. Siellä on tietysti auttajia, jotka selittävät, etteivät he ole ikuisessa kadotuksessa. Ensin eivät he kuuntele tätä, vaan nauravat semmoista naurua, joka kaikuu aina helvetissä, mutta vähitellen, kun omat kokemukset ovat voimattomia, alkavat he kuulla ääntä, joka puhuu jonkun auttajan kautta. Lopulta ymmärtävät, että kun on mahdoton tyydyttää mitään himoja, niin on parasta luopua niistä. Samalla myös elämän vakavuus selvisi monelle sielulle. Monet sielut on vastaanotettu tällaisilla puheilla: te olette kuolemassa, te ette voi astua Jumalan eteen tuollaisina sikoina; teidän on puhdistuttava ja sitten mentävä Jumalan eteen. Monet ymmärtävät tämän ja heidän on verrattain helppo päästä himoistansa ja heistä tuntuu, että heidän oma itsensä haihtuu aivan. Ilmiö on aivan sama, kuin fyysillisen ruumiin suhteen. Kun ihminen jättää fyysillisen ruumiinsa, haihtuu se olemattomiin; se muuttuu kuolemassa atomeiksi ja yhtyy kosmilliseen elämään. Ohimennen voimme sanoa, että varsinkin Egyptissä koetettiin tätä vastustaa, sillä niinkauan kuin ihmisellä on fyysillinen ruumis, niin hänellä on eetteriruumiskin ja niin kauan ei ihmisen tarvitse muuttua eläimeksi, vaan voi säilyttää tuon entisen muotonsa ja eetteriruumiin avulla hän voi olla mukana ihmisten ilmoilla ja vaeltaa täällä maanpäällä. Hän on inhimillinen, jos kohta ei voikaan ottaa osaa mihinkään inhimilliseen toimintaan, eikä toiset häntä huomaa. Semmoisiin kammottaviin yksinäisyyden tiloihin joutumisen koettivat egyptiläiset estää magian avulla. Tämä on hyvin rohkea yritys. Toiselta kannalta se on hyvä, mutta toiselta kannalta se on mustaa magiaa, sillä sillä koetetaan estää luonnon elämää ja itse määrätä, kuinka pitää kuolemanjälkeinen elämä olla; aivan niinkuin karma ja jumalalliset voimat eivät paremmin tietäisi, miten pitää olla. Sentähden en omalta kannaltani jaksa hyväksyä tätä vanhaa egyptiläistä tapaa, vaikka voi olla, että monet meistä ovat olleet siinä mukana, mutta se kuvastuu minulle mustaksi magiaksi.

Kun siirrymme alimmasta luokasta korkeammalle, niin huomaamme, kuinka toisessa luokassa on jo siivoja ihmissieluja. He eivät ole enää eläimiä. He ovat ihmisiä siinä mielessä, että he kuitenkin ajattelevat, että elämän ainoa viehätyks, jos ei suorastaan tarkoitus, on siinä, että on jotakin aistillista hieman kiihoittavassa muodossa, jotta jaksaisi elää tässä fyysisessä maailmassa. Otan esimerkin, niin ymmärrämme paremmin tätä seikkaa; on maailman mielestä aivan siivoja ihmisiä, jotka esim. avioliitossa asettavat juuri tuon sukupuoliyhtymisen niin keskeiseksi ja korkeaksi asiaksi, että se antaa heille voimaa ja rohkeutta elää. Heistä on koko tämä fyysillinen elämä hirveän vaikea ilman sitä. He kohdistavat siihen huomionsa ja ajattelevat, että tuo on valopilkku heidän elämässään. Minä en, enempi kuin luontokaan tahdo tuomita mitään, mutta kokemus sanoo, että tämä on sängen epäviisasta, sillä tässä toisessa maailmassa tuonelan toisessa luokassa, on juuri ne sielut, joille jokin tuollainen aistillinen tyydytys on ylen tärkeä, persoonallisen elämän valopilkku, ja he jatkavat sitä siellä. Sentähden saamme usein spiritistisissä istunnoissa tiedon vainajilta, että heidän on hyvä olla, sillä: „heti, kun tulin tänne, tapasin vaimoni ja olen onnellinen“. Jos kysymme: „oikeinko jatkatte sukupuolielämää niinkuin maanpäällä? Eikö ole mitään eroa?“ „Kyllä on se ero, ettei ole mitään lasta.“ Ja taivaassahan ei ole mitään lasta, voi sanoa. Itseasiassa he hieman liioittelevat sitä onnea, sillä kun katsoo ylhäältäpäin tätä asiaa, niin he itse ihmettelevät sitä, että he eivät ole niin onnellisia, sillä he eivät tunne erikoista tyydytystä. Se on heistä merkillistä. He voivat korkeintaan keskustella, siitä etteivät saa lasta niinkuin maanpäällä. Ja heistä alkaa tuntua, että tällainen aviollinen yhdyselämä on tarkoitukseton. Niin kauan kun se on viehättävää, niin sillä on joku tarkoitus, mutta kun se alkaa tuntua hieman tyhjältä, se ihmetyttää heitä ja lopulta he näkevät, että tässähän ollaankin toisessa maailmassa eikä täällä pidäkkään olla niinkuin maanpäällä.

Sentähden tuokin kohta kuolemanjälkeisessä elämässä on aivan omiaan opettamaan meille, että todellisuudessa ei mikään luonnon vaisto, niinkuin sukupuolivaisto, voi ajan pitkään tyydyttää ihmistä, ellei hän huomaa siinä järkevää tarkoitusta. Minä mainitsin tämän pienenä esimerkkinä, vaikka voisi puhua paljon tämän asian eri puolista, mutta tällöinen esimerkki jo kuvaa olotiloja siellä.

Jos siirrymme 3:een luokkaan, niin siinä on sieluja semmoisissa kokemuksissa, että heidän mielestään on fyysillinen elämä ollut suuresti viehättävä senkautta, että sillä on niin säännönmukaiset, kauniit tapansa. Me syömme ja juomme ja työskentelemme konttorissa, pelloilla y.m., panemme maata, nukumme ja taas heräämme kahvia juomaan ja syömään; kaikki tämä säännöllisyys itsessään on hyvin viehättävä ja se muodostuu monille ihmisille itse elämäntarkoitukseksi niin, että muut asiat, niinkuin esim. henkiset harrastukset jäävät sivuasioiksi, sillä yht'äkkiä ruumis sanoo, että pitää syödä ja juoda ja nukkua. Kaikki tämä tuntuu todellisemmalta, siinä on se oikea elämä. Henkinen elämä jää sunnuntain asiaksi. Tämä on niin luonnollista näkyväisessä elämässä, että vasta kuolemanjälkeisessä elämässä huomaamme, että kun tässä kolmannessa luokassa jäämme ilman tuota elämää, joka perustuu fyysilliseen ruumiiseen ja sen aisteihin, niin se viehättää jonkun aikaa, mutta sitten ihmettelemme, että kun ei mikään tyydytä. Me nukumme, heräämme, emmekä ole sen virkistyneempiä; eikä ole oikeata „aptitia“ vaikka on edessä ihania hedelmiä ja sampanjaa tuossa, mutta kun ryhtyy syömään ja juomaan, niin ei saa mitään tyydytystä. Vanhat kreikkalaiset kuvasivat tätä niin, että kun vainajille tarjottiin viinirypäleitä y. m., niin he tarttuivat niihin, mutta eivät saaneet kiinni mistään. Se on vertauskuva. Ja niin on, että kun vainaja kaataa viiniä lasiinsa niin paljon kuin on säädyllyistä ja on tottunut, ja juo, niin hän ei saa mitään tyydytystä ja kun hän syö, niin ei siitäkään saa mitään tyydytystä. He kyllä saavat sitten apua auttajilta, jotka selvittävät, että te olette

toisessa maailmassa, ja täällä täytyy kaikki ottaa aivan toiselta kannalta. Kaikki tottumukset alkavat nyt tuntua merkityksettömiltä ja kaikki työn puuhailut tarkoituksettomilta. Ihminen, joka on konttorissa, ei pääse oikein selville „firmasta“ eikä konttorista, eikä johtajista. Mitä tämä kaikki oikein on? Hän tahtoo selvän kaikesta ja mikä tarkoitus tällä oikein on. Hän ihmettelee kaikkea, kunnes hän tapaa sen auttajan, joka sanoo: „sinä et ole maan päällä, vaan taivaassa.“

Sitten kun siirrymme vielä korkeammalle luokalle, tapaamme ihmisiä, joilla on ollut se käsitys, että tämä fyysillinen elämä on ainoa todellinen ja tärkeä; on niinkuin joku Mefistofeles kuiskaisi sisässämme: tämä fyysillinen elämä on ainoa todellinen elämä; tässä meidän täytyy tehdä työtä ja puuhata. Mikäli tässä tunnelmassa on kaunista ja hyvää ja kasvattavaa mukana, niin se on paikallaan, mutta mikäli siinä on semmoista tunnetta, että tämä on ainoa todellinen, mistä saatamme mitään tietää, se saa palkkansa tällä neljännellä luokalla. Se on lopullinen koetuskivi meidän käytännölliselle materialistisuudelle. Sentähden siihen aina joutuvat ihmissielut, jotka ovat käytännöllisesti materialisteja, vaikka itsensä tietämättä, ja jotka ovat teoreettisesti ja filosofisesti sitä mieltä, että tämä fyysillinen elämä on ainoa oikea. On sellaisia ihmisiä, jotka koettavat niin ylläpitää tämän elämän tärkeyttä, että tekevät kaikenlaista vääryyttä: matkustavat kassan kanssa, y.m. voivat tehdä vääriä vekseleitä ja nostaa niillä pankista rahat. Se kaikki ei ole tulosta ainoastaan siitä, että hänellä on siveellisessä tajunnassaan vika, mutta siitä, että hän on käytännöllinen materialisti siten, että jos ei työllä saa kokoon, niin täytyy vaikka varastaa ja väärentää. Tämä on maailman sodan jälkeen erikoinen ilmiö, emmekä me saata niin kovasti tuomita näitä ihmisiä, sillä se on jotakin epätoivoa heidän sielussaan. Heidän sielunsa on niin järkytetty ja he tahtovat rahaa, ja silloin he tekevät mitä tahansa, että voisivat elää „flott“. Vasta kuoleman jälkeen, jollei ennen, he saavat selvästi nähdä, että kuinka turhaa

on sentään myydä niin kallista kuin oman sielunsa jostakin sellaisesta „ryynivellistä“ kuin väärennetty raha. Silloin he sanomattomasti suuttuvat itseensä. Yleensä 4:ssä luokassa ihminen huomaa, että fyysillisen elämän todellisuus ei ole näissä muodoissa; eivät he siellä ymmärrä, missä sen todellisuus on, ainoastaan syvästi siveellinen ihminen ja okkultisti voi ymmärtää, missä on sen todellisuus. Täällä voi olla oikein todellisia työmiehiä ja äärettömän siveellisiä ja hienoja ihmisiä, mutta ovat uskoneet, että tämä fyysillinen elämä on todellista tämmöisessä muodossa. Kuoleman jälkeisessä elämässä he huomaavat, että fyysillinen elämä haihtuu aivan kuin heidän käsistään, he eivät saa siitä kiinni; kaikki menee kuin ilmaan vaikka ovat pitäneet sitä niin todellisena.

Tietysti ihmisessä on aina jotakin jälellä, sillä ihminen voi siirtyä tuonelassa korkeammalle, 5:lle luokalle, jossa on kaikki taiteellinen, tieteellinen ja keksijäelämä, yleensä semmoinen elämä, jossa ihminen vaivaa aivojaan, ponnistaa kovasti aivoilla, ei ainoastaan käsillä niinkuin kaikessa tieteellisessä luomistyössä. Tässä viidennessä maailmassa hän näkee, mikä on todellista, mikä ei, sillä kumma kyllä, jos tieteellisessä tai taiteellisessä työssään on tuntenut viehätystä itse tuon työn muodosta, niin hän asetetaan kovalle koetukselle tässä. Muistan hyvin, kun nuorena olin hieman kahden vaiheilla, omaksunko tämän yhteiskunnan tällaisenaan ja ryhdyn sitä palvelemaan, tai en. Ajattelin, että jos yhteiskunta ymmärtää minua, olen sille hyvin kiitollinen ja tahdon palvella sitä, mutta jos ei, niin kuljen omaa tietäni ja koetan tehdä jotain hyödyllistä ilman yhteiskunnan hyväksymistä. Minä olin hakenut hyvin suurta stipendiä yliopistosta ja ajattelin lähteä ulkomaille, kaikkeen maailmaan ja lähetin hakemuksen mukana kertomuksen siitä, mitä ajoin tutkia, siihen kuului spiritismin, hypnotismin y. m. tutkiminen. Ajattelin, että jos yliopisto ymmärtää tämän ja antaa minulle tämän stipendin, niin tunnen suurta kiitollisuutta hengessäni. Silloin on koko sivistynyt

maailma näyttänyt ymmärtävänsä asian ja näyttänyt, että sillekin on tärkeä esim. kuoleman kysymys. Ja silloin minä olisin tahtonut näyttää kiitollisuuttani tulemalla professoriksi tässä meidän Suomen yliopistossa. Kun olin lähettänyt hakemukseni, niin minä rupesin kirjoittamaan tohtoriväitöskirjaa: „Vägen till kunskapen,“ sillä kirjoitin ruotsiksi (tiedon tie). Istuin huoneessani ja minulla oli suuria teoksia edessäni, joita olin koonnut yliopiston kirjastosta. Niistä oli muutamat hirmuisen vanhoja kirjoja ja yksi sanskritinkielinen teksti, jonka kääntäisin ja varustaisin selityksillä ja siinä selittäisin tiedon tietä. Ja tuossa työtä tehdessäni minä tein psykologisen havainnon: minä aloin nauttia siitä, että edessäni oli niin suuria, paksuja kirjoja, joita selailin ja kääntelin ja katselin ja ajattelin, että tämä on vasta ihanaa elämää; jos ihminen saisi tällä tavalla elää täällä maanpäällä, niin elämä olisi nautintoa ja viehätystä.

Silloin, samaan aikaan läpikävin semmoista kouluutusta, josta olen maininnut kirjassa: Ruusu-Ristin syntysanat. Olin tutkinut kuolemanjälkeisiä asioita, se oli -90 luvulla ja aloin hengessäni tuumia, että mihin minä joudun, kun alan nauttia ja vedin nämä asiat tuonelaan ja katsoin, miten nämä ilmiöt reagoivat siellä, ja huomasin, miten tieteellinen työ monelle tiedemiehelle kuolemanjälkeisessä elämässä saattoi muodostua niin viehättäväksi ja suorastaan suoranaiseksi nautinnoksi, että se sitoo ihmistä tuonelan yhteen luokkaan. Ja minä kauhistuin ja ajattelin, että on parasta, että yliopisto ja yhteiskunta ei minua hyväksy eikä yliopisto anna minulle stipendiä ja jos antaisi, niin täytyy olla hyvin varuillaan. Kävi sitten niin onnellisesti, että ei mitään semmoista minulle annettu. Ei luonnollisesti otettu minun vakavaa harrastustani vakavalta kannalta. Päinvastoin pilkattiin lehdissä, ja se pilkka oli vaan kasvatukseksi minulle. Silloin huomasin täällä näkyväisessä elämässä, minkälaisiin kiusauksiin me henkiolentoina voimme joutua. Samalla tavalla on myöskin taiteellisen työn laita, sillä taiteellisessa ja tieteellisessä työssä, paitsi että itse työ viehättää, voi tulla toinen momentti, joka on

kovin kohtalokas tuonelan elämässä; se on silloin kun teemme työtä kunnian puolesta. Silloin saamme kysyä, että eikö ne taiteilijat, runoilijat, kirjailijat y. m. ole harvinaisia, jotka eivät tee kunnian puolesta työtä. Ja mikäli he ajattelevat omaa kunniaansa, sitä enemmän he sitovat itsensä tuonelan kouluun.

Muistan yhden kokemuksen tässä tuonelan elämässä. Jouduin siellä runoilijan luo, joka kuoli noin kolmekymmentä vuotta sitten eikä enää ollut tuonelassa. Kun tulin hänen luo, oli hän kohtelias ja pyysi minua taloonsa, ja hänellä oli oikein kaunis huvila, jonka hän oli rakentanut. Hän esitti sitten, että tässä on hänen huvilansa ja kotinsa ja täällä hän viettää erikoisen onnellista elämää. Minä huomasin, ettei hän ollut selvillä siitä, että hän oli kuollut. Sitten hän vei minut taloonsa, kauniiseen ja hienoon huvilaansa, minä katselin ylöspäin ja huomasin, että se oli kuin kirkon doomi se halli, johon saavuimme; siellä oli paljon tauluja seinillä ja ovia ja aukkoja muihin huoneisiin. Mutta kun piti astua, niin huomasin, että lattiaa ei ollutkaan ja hän sanoi: olkaa varovainen, minulla ei ole kaikki kunnossa vielä. Ja kun katselin tarkemmin, niin oli lattian sijasta kuin mättäitä ja ilkeän näköistä suota ja vettä ja ken ties matelijoita, kaikki oli sellaista vihreää, likaista ja mustaa. Hän oli hankkinut joitakin lamppeja ja pyysi minua toiseen huoneeseen. Hän häpesi niin ja muuttui niin, ja kuitenkin oli ottanut oven ulkopuolella minut niin loistavasti ja kunniakkaasti vastaan aivan kuin sanoen: katsokaa, miten ihanaa, ja minä olin täynnä kiitosta hänelle. Ja sitten hän äkkiä muuttui ja kunnia ei enää ollut puhuttakaan; hän vaan häpesi. Sitten minä tietysti ymmärsin, kuinka asia oli, ja rupesin vähä selittelemään. Se oli raskasta ja hän huomasi, että omasta kunniaista pitää luopua, samoin kunnian tavoittelusta. Minä sain sen opin, että tässä näkyväisessä elämässä on turvallista ja välttämätöntä luopua kunniaista ja ottaa elämä vakavalta kannalta, jos tahdomme kulkea Jumalan luo.

6:ssa luokassa huomaamme vain hyviä ihmisiä, semmoisia, jotka ovat puuhanneet vain yhteistä hyvää ja

ihmisten parasta, suuria filantroopeja, keksijöitä ja muita tiedemiehiä ja mitä tahansa hyväntekijöitä, jotka ovat koettaneet puuhata ihmiskunnan puolesta jotakin hyvää. Me huomaamme, mikäli heissä on ollut personallista haihatusta ja mikäli niin sanottu uhrautuminen ja toisten auttaminen on ollut sellaista, että itse on siitä nauttinut ja saavuttanut kunniaa, niin on sitonut itsensä näihin kokemuksiin tässä kuolemanjälkeisessä elämässä tällä kuudennella luokalla. Ja heidän kokemuksensa on siinä, että he näkevät, mitä he rakentavat, se on niin kuin he rakentaisivat tuulen tupia. He katselevat ihmiskuntaa ja ihmisiä ja huomaavat, että kaikki mitä minä autan ja uhraan, on turhanpäiväistä, kunnes heille selviää, että siinä on hyvää ainoastaan se, mikä ei tuota hänelle mitään nautintoa eikä mitään kunniaa; se vain pysyy. Se on erinomainen psykologinen huomio.

7:llä luokalla huomaamme, että mikäli olemme antaneet arvoa omalle persoonalliselle sieluelämällemme, ja mikäli omat tunteet ja ajatukset ovat tuntuneet meistä tärkeiltä ja todellisilta sikäli meidän intressimme ovat meidän sieluelämän ympärillä. Monet uskonnolliset ihmiset ajattelevat, että pitää kasvattaa omaa itseään, ja niin on jokaisen ihmisen, joka pyrkii eteenpäin, se on luonnollista, mutta kuitenkin se on harhaa. Siellä saa nähdä, että kaikki tällainen painon paneminen omaan itseensä, omaan sieluelämäänsä, on sittenkin niinkuin haihtuvaa sumua. Meidän täytyy siitä luopua, se menee aivan rikki.

Jos kuvittelemme, että olemme kulkeneet kaikkien alitasojen läpi, niin on kuin olisi kaikki kasvanut ja tullut suuremmaksi luokka luokalta ja lopulta tuntuu meistä, kuin meidän persoonallisuutemme pitäisi haihtua niin, että meidän ei pitäisi olla olemassa. Samalla alkaa häämöittää jotakin muuta. Samalla alkaa syvällä kirkkaana häämöittää jotain, jota emme selvästi uskalla uskoa, mutta johon meidän on pakko rueta uskomaan. Kun tulemme taivaan portille, niin tulemme niin alastomina, ettei meidän persoonallisuudesta ole mitään jälellä. Se on tältä kannalta katsoen kuin tragediaa, mutta siinä on se suuri

lupaus: ihminen, sinä tulet lähemmäksi Jumalaa, elämän totuutta. Elä pelkää sitä, että sinun pitää luopua omasta itsestäsi, sillä se, joka sen tekee, hän saavuttaa oman elämänsä suuren totuuden. Kuolemanjälkeisessä elämässä tämä kaikki alkaa selvitä meille ja tuonelessa joudumme kuin avaruuteen ja olemattomiin ja sittenkin me kolkutamme taivaan portille.